ECLI:LV:AT:2021:1229.11370048118.6.L
Lieta Nr. 11370048118, SKK-87/2021
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2021.gada 29.decembrī

Tiesa šādā sastāvā: senatori Inguna Radzeviča, Ivars Bičkovičs, Anita Poļakova

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurora Aleksandra Sorokas kasācijas protestu un apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja Artūra Parfjonova kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 6.augusta lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 18.decembra spriedumu

[1.1] /pers. B/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 10 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas izdarīts 2018.gada 11.augustā (cietušais /pers. C/), un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 dienām;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas izdarīts 2018.gada 11.augustā (cietusī /pers. D/), un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 dienām;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 143.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 20 dienām;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 117.panta 6.punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 13 gadiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta trešo daļu galīgais sods /pers. B/ noteikts brīvības atņemšana uz 15 gadiem un probācijas uzraudzība uz 3 gadiem.

/pers. B/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts, līdz spriedums stāsies spēkā.

[1.2] /pers. A/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 3 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 143.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta trešo daļu /pers. A/ noteikts sods brīvības atņemšana uz 3 gadiem 3 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu galīgais sods /pers. A/ noteikts brīvības atņemšana uz 3 gadiem 8 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 3 gadiem 6 mēnešiem.

/pers. A/ atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 117.panta 6. un 10.punkta un attaisnots.

/pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts, līdz spriedums stāsies spēkā.

[2] Ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 18.decembra spriedumu /pers. B/ un /pers. A/ atzīti par vainīgiem un sodīti pēc Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas par svešas kustamas mantas nolaupīšanu, kas saistīta ar vardarbību (laupīšana).

Turklāt /pers. B/ un /pers. A/ atzīti par vainīgiem un sodīti pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas par rupju sabiedriskās kārtības traucēšanu, kas izpaudās acīmredzamā necieņā pret sabiedrību un bezkaunībā, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot cilvēku mieru (huligānisms), ko izdarījusi personu grupa, kas saistīta ar mantas iznīcināšanu, miesas bojājumu nodarīšanu cietušajiem un kas izdarīta, lietojot miesas bojājumu nodarīšanai izmantojamus priekšmetus.

Turklāt /pers. B/ un /pers. A/ atzīti par vainīgiem un sodīti pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas par nelikumīgu iekļūšanu mājoklī pret tajā dzīvojošās personas gribu.

Turklāt /pers. B/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 117.panta 6.punkta par slepkavību, kas saistīta ar laupīšanu.

Turklāt /pers. B/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas par divām zādzībām nelielā apmērā.

Turklāt /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas par zādzību nelielā apmērā.

[3] Ar Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 6.augusta lēmumu, iztiesājot lietu apelācijas kārtībā sakarā ar Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurora A. Sorokas apelācijas protestu, cietušā /pers. E/ un apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzībām, Zemgales rajona tiesas 2019.gada 18.decembra spriedums atstāts negrozīts.

[4] Par Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 6.augusta lēmumu Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurors A. Soroka iesniedzis kasācijas protestu, kurā, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 1., 511., 512., 561., 564., 569., 570., 571., 572.pantu, 574.panta 2.punktu, 575.panta trešo daļu, 576., 585.pantu un 587.panta pirmās daļas 2.punktu, lūdz atcelt tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas protestu prokurors pamatojis ar šādiem argumentiem.

[4.1] Pretēji Krimināprocesa likuma 561.panta pirmajā daļā un 564.panta ceturtajā daļā norādītajam apelācijas instances tiesa nolēmumā formāli norādījusi, ka konkrētās situācijas juridiskās izvērtēšanas rezultātā pirmās instances tiesas spriedumā izdarītie secinājumi par apsūdzēto vainīgumu atbilst apelācijas tiesā pārbaudītajiem lietas materiāliem. Lemjot par noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju, apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi cietušā /pers. F/ liecības pirmās instances tiesā kopsakarā ar pārējiem šajā apsūdzības daļā iegūtajiem pierādījumiem, kas kopumā apstiprina, ka starp apsūdzētajiem pastāvēja iepriekšēja vienošanās, veicot savstarpēji saskaņotas (konkludentas) darbības.

[4.2] Apelācijas instances tiesa nolēmumā norādījusi, ka tā nesaskata pamatu apšaubīt pirmās instances tiesas atzinumus un secinājumus daļā par /pers. A/ un /pers. B/ apsūdzību pēc Krimināllikuma 117.panta 6. un 10.punkta, bet nav pamatojusi, kāpēc tā noraida apelācijas protesta argumentus šajā daļā. Sadalot apsūdzētā /pers. B/ liecības ticamākās un mazāk ticamās, pirmās instances tiesa sprieduma motīvu daļā vērtējusi tikai ticamākās liecības, bez ievērības atstājot pārējās apsūdzētā liecības. Pirmās instances tiesa par ticamākām atzinusi tās /pers. B/ liecības, kurās viņš nespēj izvērsti un detalizēti pastāstīt par savām darbībām, pielietojot vardarbību pret /pers. G/. Pretēji pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam abu apsūdzēto liecības nav saskanīgas, jo apsūdzēto norādītās darbības nesakrīt laikā. Pirmās instances tiesa nav izvērtējusi apsūdzēto /pers. B/ un /pers. A/ liecības savstarpējā saistībā ar visiem lietas apstākļiem un nepamatoti attaisnojusi /pers. A/ šajā apsūdzības daļā.

[4.3] Apelācijas instances tiesa nepamatoti secinājusi, ka pirmās instances tiesa rūpīgi un vispusīgi izvērtējusi un argumentējusi savus atzinumus par apsūdzētajiem nosakāmo sodu, jo atstājusi bez ievērības apelācijas protesta argumentus par neatgriezeniskajām sekām, kuras iestājušās inkriminētā noziedzīgā nodarījuma rezultātā, un līdz ar to bez pietiekamas motivācijas noteikusi apsūdzētajiem nesamērīgi vieglu sodu.

Tādējādi apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi apelācijas protestā norādītos juridiski nozīmīgos apstākļus un nav sniegusi par šiem apstākļiem ar likumu un pierādījumiem pamatotu atzinumu. Apelācijas instances tiesas pieļautie likuma pārkāpumi atzīstami par Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas noveduši pie nelikumīga nolēmuma.

[5] Par Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 6.augusta lēmumu apsūdzētā /pers. A/ aizstāvis A. Parfjonovs iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt tiesas nolēmumu daļā par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 143.panta pirmajā daļā, 180.panta pirmajā daļā un 231.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, kā arī daļā par /pers. A/ noteikto galīgo sodu un atceltajā daļā nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas sūdzību aizstāvis pamatojis ar šādiem argumentiem.

[5.1] Apelācijas instances tiesas nolēmums neatbilst Kriminālprocesa likuma 511., 527. un 564.panta prasībām, jo apelācijas instances tiesa nav vērtējusi un motivēti atspēkojusi aizstāvības argumentus un pierādījumus, kuru izvērtējumam ir būtiska nozīme krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā.

[5.1.1] Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas apelācijas instances tiesa nav atspēkojusi apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzības argumentus par to, ka lietā nav iegūti pierādījumi, kas apstiprinātu pirmās instances tiesas atzinumu par /pers. A/ iekļūšanu dzīvoklī. Pirmās instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka minētais fakts izriet no apsūdzēto un cietušo liecībām, savukārt apelācijas instances tiesa nav pārbaudījusi apsūdzēto /pers. A/ un /pers. B/ un cietušo /pers. C/ un /pers. D/ liecības šajā daļā. Ne pirmās instances tiesas spriedumā, ne apelācijas instances tiesas nolēmumā nav norādīti konkrēti pierādījumi (liecības), kas apstiprinātu, ka tad, kad abi cietušie bija aizgājuši no dzīvokļa, apsūdzētais /pers. A/ nelikumīgi iekļuva cietušo dzīvoklī. Savukārt no apsūdzēto un cietušo liecībām izriet, ka /pers. A/ 2018.gada 12.augustā pēc plkst.5.00 gulējis koplietošanas telpās un dzīvoklī nav iekļuvis.

Tādējādi apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas, 527.panta otrās daļas 1. un 2.punkta un 564.panta ceturtās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par būtiskiem Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē un noveduši pie nelikumīga nolēmuma daļā par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas.

[5.1.2] Ne pirmās instances tiesa, ne apelācijas instances tiesa nav analizējušas apsūdzētā /pers. A/ nodarījuma objektīvo un subjektīvo pusi raksturojošos pierādījumus apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, proti, par /pers. C/ virsjakas slepenu zādzību. Apelācijas instances tiesa nav vērtējusi un atspēkojusi /pers. A/ apelācijas sūdzības argumentus par to, ka apsūdzētā nodarījumā nav minētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās un subjektīvās puses, kā arī par to, ka pirmās instances tiesas spriedumā nav norādīti pierādījumi, kas apstiprina apsūdzību šajā daļā.

Turklāt apsūdzība šajā daļā ir nekonkrēta, jo tajā nav norādīti noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturojošie apstākļi. Apelācijas instances tiesa, atspēkojot apelācijas sūdzības argumentus šajā daļā, norādījusi, ka pirmās instances tiesa ir konstatējusi apsūdzētā nodarījumā visas Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes. Vienlaikus apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi faktu, ka apsūdzībā nav norādīti nekādi noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturojoši apstākļi – vainas forma, darbību kaitīguma apzināšanās, motīvs un tml. Šāda nekonkrēta apsūdzība liedz apsūdzētajam iespēju efektīvi pret to aizstāvēties. Turklāt tiesa nav ņēmusi vērā apsūdzētā liecības par to, ka cietušais /pers. C/ pats viņam jaku iedevis, kā arī cietušā /pers. C/ liecības tiesas sēdē par to, ka viņš apsūdzētajam jaku būtu uzdāvinājis, kā arī par to, ka cietušais nevar pilnībā atcerēties notikuma apstākļus.

Vērtējot apsūdzības atbilstību likumā izvirzītajām prasībām, apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā Augstākās tiesas 2012.gada 4.jūnija lēmumā lietā Nr. SKK-8/2012 sniegtās atziņas, uz kurām apsūdzētais /pers. A/ bija atsaucies apelācijas sūdzībā, proti: 1) apsūdzībai jābūt tādai, lai apsūdzētā persona varētu zināt ne tikai kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā tā tiek apsūdzēta, bet arī kādas konkrēti un kādos apstākļos izdarītas darbības tai tiek inkriminētas uzrādītās apsūdzības ietvaros; 2) minētais nosacījums ietver sevī prasību par apsūdzības konkrētību; 3) apsūdzībai jābūt tādai, kas pilnībā ļauj izprast tās būtību, nemeklējot papildu izskaidrojumus krimināllietas materiālos; 4) apsūdzībai jāatbilst Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmajā daļā ietvertajam noziedzīgā nodarījuma aprakstam, kurā jāietver noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiks un vieta, izdarīšanas veids, apsūdzētā vainas forma, motīvi un šā nodarījuma sekas, ciktāl tos iespējams noskaidrot.

Tādējādi apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 20.panta pirmās daļas, 405.panta pirmās daļas 2.punkta, 511.panta otrās daļas, 527.panta otrās daļas 1. un 2.punkta un 564.panta ceturtās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par būtiskiem Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē un noveduši pie nelikumīga nolēmuma daļā par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas.

[5.1.3] Apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzības argumentus daļā par viņam inkriminētā Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses pazīmēm „sabiedriskais miers" un „sabiedriskā kārtība".

Apelācijas sūdzībā /pers. A/, atsaucoties uz Augstākās tiesas 2016.gada 14.jūnija lēmumā lietā Nr. SKK-68/2016 paustajām atziņām par huligānismu kvalificējošajām pazīmēm, bija lūdzis izvērtēt to, ka izskatāmajā lietā inkriminētās darbības izdarītas nepubliskā vietā (cietušo dzīvoklī), citas personas nav novērojušas un nav reaģējušas uz apsūdzēto darbībām un neviens cits, izņemot abus cietušos, nav redzējis inkriminētās darbības.

Pirmās instances tiesa spriedumā norādījusi, ka ar apsūdzēto darbībām tika traucēts cietušo miers un atpūta, kā arī pārkāptas cietušo tiesības uz mājokļa neaizskaramību, tādēļ tam apstāklim, ka nav traucēts citu personu miers, nav izšķirošas nozīmes, lai apsūdzēto darbības kvalificētu kā huligānismu. Vienlaikus ne pirmās instances tiesa, ne apelācijas instances tiesa nav ņēmušas vērā faktu, ka atbilstoši tiesību doktrīnas un judikatūras atziņām Krimināllikuma 231.pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums apdraud sabiedrisko mieru un kārtību.

Augstākās tiesas lēmumā lietā Nr. SKK-68/2016 norādīts, ka, kvalificējot noziedzīgu nodarījumu, huligāniskās darbības jānorobežo no citiem noziedzīgiem nodarījumiem. Miesas bojājumu nodarīšana un piekaušana nav jākvalificē pēc Krimināllikuma 231.panta, ja personas rīcībā nav konstatētas huligānisma pazīmes. Turklāt darbības, kas izdarītas personisko attiecību dēļ (aiz naida, greizsirdības, savstarpējas nepatikas u.tml.), var būt atzītas par huligāniskām un kvalificētas pēc Krimināllikuma 231.panta tikai tad, ja ar tām rupji traucēts sabiedriskais miers.

Ievērojot to, ka apsūdzētā nodarījumā nav konstatējama Krimināllikuma 231.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses pazīme – sabiedriskā miera traucēšana –, atzīstams, ka apelācijas instances tiesa, kvalificējot noziedzīgo nodarījumu, nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 231.panta otro daļu.

Motīvu daļa

[6] Senāts atzīst, ka apsūdzētā /pers. B/ iesniegums ar lūgumu par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā noraidāms.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 583.panta pirmo daļu, ierosinot kasācijas tiesvedību, tiesa nosaka lietas izskatīšanu rakstveida procesā vai izskatīšanu tiesas sēdē. No šā panta otrās daļas izriet, ka lietas izskatīšanu rakstveida procesā nosaka, ja iespējams pieņemt lēmumu pēc lietā esošajiem materiāliem. Ja nepieciešami papildu paskaidrojumi no personām, kurām ir tiesības piedalīties procesā, vai, pēc Augstākās tiesas ieskata, attiecīgajai lietai var būt īpaša nozīme likuma normu interpretēšanā, nosaka lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Senāts atzīst, ka lēmumu iespējams pieņemt pēc lietā esošajiem materiāliem, jo papildu paskaidrojumi no personām, kurām ir tiesības piedalīties procesā, nav nepieciešami, un konkrētajai lietai nav īpašas nozīmes likuma normu interpretēšanā.

[7] Senāts atzīst, ka Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 6.augusta lēmums atceļams daļā par apsūdzētā /pers. A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas, daļā par /pers. A/ noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta trešo daļu un daļā par /pers. A/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu. Atceltajā daļā lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Apelācijas instances tiesa, vērtējot apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzības argumentus par viņa nepamatotu atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 143.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, atzinusi, ka pirmās instances tiesas spriedumā sniegts pietiekams pierādījumu izvērtējums šajā daļā, un apelācijas instances tiesa pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā ietvertajiem atzinumiem par apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu šajā noziedzīgajā nodarījumā, jo tie atbilst apelācijas instances tiesā pārbaudītajiem lietas materiāliem.

Savukārt pirmās instances tiesa, kuras atzinumiem apelācijas instances tiesa pievienojusies, apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu nelikumīgā iekļūšanā mājoklī pret tajā dzīvojošo personu gribu pamatojusi ar apsūdzētā /pers. A/ tiesas izmeklēšanas laikā pausto sava vainīguma atzīšanu, abu apsūdzēto pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajām liecībām un cietušo /pers. D/ un /pers. C/ liecībām. Vienlaikus no pirmās instances tiesas spriedumā atreferēto cietušo /pers. D/ un /pers. C/ liecību satura izriet, ka cietušie daļā par /pers. A/ nelikumīgu iekļūšanu viņu dzīvoklī 2018.gada 12.augustā pēc plkst.5.00 liecinājuši atšķirīgi:

1) tiesas izmeklēšanā cietusī /pers. D/ liecināja, ka no rīta redzējusi, ka apsūdzētie vēl atrodas dzīvoklī un guļ;

2) pirmstiesas kriminālprocesa laikā 2018.gada 13.augustā cietusī /pers. D/ liecinājusi, ka no rīta ap plkst.5.00 ieraudzījusi, ka istabā uz grīdas guļ /pers. A/, bet gultā – /pers. B/;

3) pirmstiesas kriminālprocesa laikā 2018.gada 15.augustā cietusī /pers. D/ liecinājusi, ka no rīta ap plkst.5.00 ieraudzījusi, ka /pers. B/ guļ gultā, bet /pers. A/ guļ uz grīdas koridorā ārpus dzīvokļa; kad cietusī kopā ar /pers. C/ devusies uz policiju, apsūdzētie palikuši guļot dzīvoklī;

4) tiesas izmeklēšanā cietušais /pers. C/ liecināja, ka no rīta ieraudzījis, ka apsūdzētie guļ koridorā kāpņu telpas laukumiņā aiz dzīvokļa durvīm;

5) pirmstiesas kriminālprocesa laikā 2018.gada 15.augustā cietušais /pers. C/ liecinājis, ka no rīta ap plkst.5.00 – plkst.6.00, izejot gaitenī, ieraudzījis, ka pie dzīvokļa ārdurvīm guļ abi vīrieši, savukārt, ieejot atpakaļ dzīvoklī, ieraudzījis, ka /pers. B/ jau ir ienācis dzīvoklī un guļ gultā, bet /pers. A/ gulējis gaitenī;

6) pirmstiesas kriminālprocesa laikā 2018.gada 28.augustā cietušais /pers. C/ liecinājis, ka no rīta redzējis abus vīriešus guļam gaitenī, neesot ļāvis viņiem iet dzīvoklī, bet /pers. B/ bez cietušā atļaujas iegājis dzīvoklī un apgūlies gultā, kamēr cietušais atradies tualetē.

No norādītajām cietušo /pers. D/ un /pers. C/ liecībām redzams, ka tās ir pretrunīgas daļā par /pers. A/ iekļūšanu cietušo dzīvoklī 2018.gada 12.augustā pēc plkst.5.00, par ko viņš atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas. Savukārt pirmās instances tiesa minētās pretrunas cietušo liecībās nav vērtējusi, aprobežojoties tikai ar vispārīgu apgalvojumu, ka apsūdzētā /pers. A/ vainīgums šajā daļā ir pierādīts arī ar cietušo liecībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 511.panta otrajai daļai spriedumam jābūt tiesiskam un pamatotam, savukārt Kriminālprocesa likuma 512.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesa, taisot spriedumu, pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām. Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturtajā daļā noteikts, ka apelācijas instances tiesas nolēmuma motīvu daļā norādāms apelācijas instances tiesas atzinums par apelācijas sūdzības vai protesta pamatotību, apstākļi, ko noskaidrojusi apelācijas instances tiesa, pierādījumi, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumu, motīvi, kāpēc apelācijas instances tiesa noraida kādus pierādījumus, un likumi, pēc kuriem tā vadās.

Apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi /pers. A/ apelācijas sūdzībā norādītos argumentus par lietā iegūto pierādījumu pretrunīgumu daļā par viņa atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 143.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā. Šo argumentu izvērtēšanai ir būtiska nozīme, ievērojot to, ka pirmās instances tiesa nav izvērtējusi un novērsusi pretrunas cietušo liecībās šajā daļā. Pievienojoties tādiem pirmās instances tiesas atzinumiem par apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu Krimināllikuma 143.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas pamatoti ar pretrunīgiem pierādījumiem, apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas, 512.panta pirmās daļas un 564.panta ceturtās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par būtiskiem pārkāpumiem Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē un ir noveduši pie nelikumīga nolēmuma šajā daļā.

Ievērojot to, ka apelācijas instances tiesas lēmums daļā par apsūdzētā /pers. A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas tiek atcelts, vienlaikus tiesas lēmums atceļams arī daļā par /pers. A/ noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta trešo daļu un daļā par /pers. A/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu.

[8] Senāts atzīst, ka pārējā daļā Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 6.augusta lēmums atstājams negrozīts.

[8.1] Senāts atzīst par nepamatotiem prokurora kasācijas protesta argumentus daļā par /pers. A/ atzīšanu par nevainīgu un attaisnošanu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 117.panta 6. un 10.punkta. Minētie prokurora kasācijas protesta argumenti pamatoti ar atšķirīgu lietā iegūto pierādījumu vērtējumu.

Pirmās instances tiesa, kuras spriedumu apelācijas instances tiesa atstājusi negrozītu, pamatojoties uz lietā iegūtajiem pierādījumiem, atzinusi, ka pie /pers. G/ apsūdzībā norādītajā laikā gājuši abi apsūdzētie nolūkā nolaupīt naudu. Tiesa arī nav izslēgusi, ka abi apsūdzētie iekļuvuši /pers. G/ mājā. Vienlaikus pirmās instances tiesa secinājusi, ka tiesas izmeklēšanā nav novērstas saprātīgas šaubas par to, ka apsūdzētais /pers. A/ ir pielietojis pret /pers. G/ vardarbību un piedalījies viņa dzīvības atņemšanas procesā. Tiesa norādījusi, ka lietā nav iegūti ne tieši, ne netieši pierādījumi, kas apstiprinātu, ka apsūdzētais /pers. A/ ir izdarījis viņam inkriminētās darbības – sitis /pers. G/ ar dūrēm, grūdis viņu, spēris /pers. G/ un nožņaudzis viņu.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka prokurora apelācijas protests daļā par apsūdzētā /pers. A/ attaisnošanu ir pamatots ar pretrunām abu apsūdzēto liecībās daļā par /pers. A/ iekļūšanu /pers. G/ mājā. Vienlaikus prokurors apelācijas protestā nav norādījis, kā šīs pretrunas pierāda apsūdzētā /pers. A/ iespējamās darbības, kas vērstas uz dzīvības atņemšanu, kā arī uz abu apsūdzēto vienotu nodomu saskaņotu darbību veidā. Apelācijas instances tiesa secinājusi, ka pirmās instances tiesa pamatoti un motivēti atzinusi par nevainīgu un attaisnojusi /pers. A/ pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 117.panta 6. un 10.punkta un nav saskatījusi pamatu apšaubīt pirmās instances tiesas atzinumus un secinājumus šajā daļā. Tādējādi apelācijas instances tiesa pretēji kasācijas protestā norādītajam ir pamatojusi, kādēļ tā noraida apelācijas protestā norādīto valsts apsūdzības viedokli par lietā noskaidroto apstākļu novērtējumu. Savukārt pirmās instances tiesa, detalizēti izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, arī pretrunas apsūdzētā /pers. B/ dažādās kriminālprocesa stadijās sniegtajās liecībās un 2019.gada 24.janvāra trasoloģiskās ekspertīzes eksperta atzinumu, secinājusi, ka lietā iegūtie pierādījumi, aplūkojot tos kopumā un savstarpējā sakarībā, neapstiprina apsūdzētā /pers. A/ piedalīšanos /pers. G/ slepkavībā, tādēļ /pers. A/ šajā apsūdzībā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519.panta 2.punktu ir attaisnojams. Savus atzinumus tiesa pamatojusi ar visu lietā esošo pierādījumu detalizētu vērtējumu, savukārt pretrunas /pers. B/ liecībās tiesa novērsusi, atzīstot par ticamām liecības tajā daļā, kas apstiprinās ar citiem pierādījumiem lietā.

Senātam nav pamata apšaubīt šādus abu zemāko instanču tiesu atzinumus. Fakts, ka tiesa nav pievienojusies prokurora sniegtajam pierādījumu vērtējumam, nevar būt par pamatu apelācijas instances tiesas lēmuma atcelšanai. Arī kasācijas protestā prokurors nav norādījis pierādījumus, kurus nebūtu novērtējusi apelācijas instances tiesa, aprobežojoties šajā daļā vienīgi ar vispārīgiem apgalvojumiem.

[8.2] Tāpat Senāts atzīst par nepamatotiem prokurora kasācijas protesta argumentus par apsūdzēto /pers. B/ un /pers. A/ darbību nepareizu kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas, izslēdzot no apsūdzības noziedzīgā nodarījuma kvalificējošo pazīmi – laupīšana personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka dalība ir konstatējama tādos gadījumos, kad divas vai vairākas personas kopīgi tīši un tieši piedalās tīša (ar nodomu) noziedzīga nodarījuma izdarīšanā (*Krastiņš U., Liholaja V. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I–VIII[1] nodaļa). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2015, 99.lpp.*). Lai atzītu, ka noziedzīgs nodarījums izdarīts grupā bez iepriekšējas vienošanās, pietiek konstatēt, ka vismaz divas personas nodarījumu ir izdarījušas kopīgiem spēkiem nolūkā sasniegt nodomāto noziedzīgo rezultātu. Grupa pēc iepriekšējas vienošanās pastāv tajos gadījumos, kad vismaz divas personas par kopīgi izdarāmo nodarījumu ir vienojušās pirms prettiesisko darbību, kas jau tieši vērstas uz noziedzīgā nodoma realizēšanu, uzsākšanas. Grupa bez iepriekšējas vienošanās un grupa pēc iepriekšējas vienošanās par nodarījuma izdarīšanu atšķiras tikai ar vienu pazīmi – grupā pēc iepriekšējas vienošanās pirms noziedzīgā nodarījuma sastāva realizācijas tiešas uzsākšanas, kas sakrīt ar konkrētā nodarījuma mēģinājuma sākuma darbībām, starp grupas dalībniekiem ir bijusi jebkāda veida vienošanās par kopīgi izdarāmo noziedzīgo nodarījumu (*Krastiņš U., Liholaja V. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I–VIII[1] nodaļa). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2015, 100.–101.lpp.*).

Apelācijas instances tiesa noraidījusi prokurora apelācijas protesta argumentus par to, ka no cietušā /pers. F/ liecībām izriet fakts, ka starp apsūdzētajiem /pers. B/ un /pers. A/ pastāvēja iepriekšēja vienošanās par laupīšanas izdarīšanu. Tiesa norādījusi, ka tas vien, ka apsūdzētie savā starpā sarunājušies cietušajam nesaprotamā valodā, nevar būt par pamatu apgalvojumam, ka apsūdzētie vienojušies par laupīšanas uzbrukumu Krimināllikuma 176.panta otrās daļas izpratnē, jo lietā nav ziņu par šīs sarunas saturu un uz to apelācijas protestā nav norādījis arī prokurors. Apelācijas instances tiesa atzinusi par pamatotiem pirmās instances tiesas secinājumus, ka lietā nav pierādījumu tam, ka pirms laupīšanas apsūdzētie jebkādā veidā būtu vienojušies par šī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Savukārt pirmās instances tiesa motivēti noraidījusi prokurora argumentus par to, ka uz iepriekšēju vienošanos par laupīšanu norāda apsūdzēto kopīgās, saskaņotās darbības laupīšanas laikā, viņu saruna cietušajam nesaprotamā valodā un nolaupīto mantu kopīga paņemšana. Tiesa atzinusi, ka lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka starp apsūdzētajiem jebkādā veidā, tajā skaitā ar mīmikas vai ķermeņa kustību palīdzību, vai veicot savstarpēji saskaņotas (konkludentas) darbības, būtu pastāvējusi iepriekšēja vienošanās par laupīšanas izdarīšanu. Savus atzinumus tiesa pamatojusi ar lietā esošo pierādījumu izvērtējumu un atsaucēm uz judikatūras un tiesību doktrīnas atziņām.

Senāts atzīst, ka prokurora kasācijas protesta argumenti šajā daļā saistīti ar lietā iegūto pierādījumu atšķirīgu vērtējumu, savukārt pierādījumu izvērtēšanu atbilstoši likumam veic tā tiesa, kas iztiesā lietu pēc būtības. Kriminālprocesa likuma prasību pārkāpumus pierādījumu novērtēšanā, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai šajā daļā, Senāts nekonstatē. Kasācijas instances tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešo daļu lietā iegūtos pierādījumus no jauna neizvērtē.

[8.3] Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa pareizi novērtējusi lietā iegūtos pierādījumus arī daļā par /pers. A/ apsūdzību pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas un 180.panta pirmās daļas, tādēļ atbilstoši Kriminālprocesa likuma 564.panta sestajai daļai atzinusi par iespējamu pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus šajā daļā neatkārtot.

Savukārt pirmās instances tiesa, pamatojoties uz konkrētiem lietā iegūtiem pierādījumiem, ir konstatējusi apsūdzētā /pers. A/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā un 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāva pazīmes. Lietā iegūtos pierādījumus tiesa izvērtējusi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās daļas prasībām to kopumā un savstarpējā sakarībā. Pamatojoties uz lietā iegūtajiem pierādījumiem, pirmās instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /pers. A/ vainīgums šo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā pierādīts pilnībā. Arī apelācijas instances tiesai nav radušās saprātīgas šaubas par apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu šajā daļā. Tādējādi abu zemāko instanču tiesas ir konstatējušas Kriminālprocesa likuma 520.pantā norādīto notiesājoš a sprieduma taisīšanas pamatu. Kriminālprocesa likuma prasību pārkāpumus pierādījumu novērtēšanā, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai, Senāts arī šajā daļā nekonstatē, savukārt apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja subjektīvais viedoklis par lietā iegūto pierādījumu citādu novērtējumu, ja tiesa pierādījumu novērtēšanā nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, nevar būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai.

[8.3.1] Senāts atzīst par nepamatotiem /pers. A/ aizstāvja A. Parfjonova kasācijas sūdzības argumentus par to, ka abu zemāko instanču tiesas nepareizi kvalificējušas apsūdzētajiem inkriminēto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas, jo nav sniegušas jēdzienu „sabiedriskais miers" un „sabiedriskā kārtība" skaidrojumu un nav izvērtējušas šo pazīmju esību apsūdzēto darbībās atbilstoši judikatūras atziņām.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa rūpīgi un vispusīgi izanalizējusi gan lietā iegūtos pierādījumus, gan judikatūras un tiesību doktrīnas atziņas daļā par apsūdzētajiem /pers. A/ un /pers. B/ celto apsūdzību pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas un pievienojusies pirmās instances tiesas atzinumiem šajā daļā.

Savukārt pirmās instances tiesa apsūdzēto vainīgumu Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā atzinusi par pierādītu ar cietušo /pers. D/ un /pers. C/ pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām, norādot, ka tās apstiprina liecinieku /pers. H/ un /pers. I/

liecības, tiesu medicīnisko ekspertīžu ekspertu atzinumi par cietušajiem /pers. D/ un /pers. C/ nodarīto miesas bojājumu raksturu un izcelšanos, kā arī lietiskie pierādījumi – /pers. D/ saplēstās drēbes.

Pretēji kasācijas sūdzībā apgalvotajam pirmās instances tiesa, kuras spriedumu apelācijas instances tiesa atstājusi negrozītu, spriedumā detalizēti analizējusi apsūdzētajiem inkriminēto darbību atbilstību Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm atbilstoši judikatūras un tiesību doktrīnas atziņām. Pirmās instances tiesa, atsaucoties uz tiesību doktrīnā sniegto jēdzienu „sabiedriskais miers" un „sabiedriskā kārtība" skaidrojumu, norādījusi, ka sabiedriskā kārtība un sabiedriskais miers ir tiesību normām un sadzīves noteikumiem atbilstoša kārtība sabiedrībā, kas nodrošina iestāžu, uzņēmumu un organizāciju netraucētu darbību, cilvēku mierīgu dzīvi, darbu un atpūtu, kā arī īpašuma un citu tiesību aizsardzību. Turklāt tiesa atsaukusies arī uz Augstākās tiesas 2006.gada tiesu prakses apkopojumā „Tiesu prakse huligānisma lietās" sniegtajiem atzinumiem par krimināla kārtā sodāma huligānisma norobežošanu no citiem noziedzīgajiem nodarījumiem un administratīvā kārtā sodāma huligānisma. Pirmās instances tiesa atzinusi, ka ar apsūdzēto darbībām ir rupji pārkāpta sabiedriskā kārtība. Tiesa norādījusi, ka apsūdzēto uzvedība – nepakļaušanās mājokļa īpašnieku prasībai atstāt viņu mājokli, fiziska spēka pielietošana pret cietušajiem, tajā skaitā naža izmantošana pret cietušo /pers. D/, kā arī zemiskā izturēšanās pret cietušajiem, noraujot /pers. D/ apģērbu un atstājot viņu kailu un urinējot uz cietušā /pers. C/, – acīmredzami neatbilst tiesību normām un sadzīves noteikumiem, kas raksturo sabiedrisko kārību. Tiesa secinājusi, ka apsūdzētie ar savām darbībām izrādīja klaju necieņu pret sabiedrību un bezkaunību, atklāti paužot vispārzināmu uzvedības normu ignoranci, kā arī aizskarot cietušo tikumības un kauna jūtas.

Senāts atzīst, ka šādi pirmās instances tiesas atzinumi, kuriem pievienojusies arī apelācijas instances tiesa, ir pamatoti un atbilst likumam, kā arī judikatūras un tiesību doktrīnas atziņām. Senāts atzīst par pamatotām un uztur spēkā Augstākās tiesas 2016.gada 14.jūnija lēmumā lietā Nr. SKK-68/2016 paustās atziņas par to, ka tādi fakti kā tas, ka personas noziedzīgo darbību ir novērojuši citi cilvēki un pat reaģējuši uz to, kā arī tas, ka noziedzīgais nodarījums ir izdarīts publiskā vietā, paši par sevi nenozīmē, ka izdarītais jākvalificē kā huligānisms. Vienlaikus Senāts, atsaucoties uz Augstākās tiesas 2006.gada tiesu prakses apkopojumā „Tiesu prakse huligānisma lietās" sniegtajiem atzinumiem, uzskata par nepieciešamu norādīt arī uz pretējo, proti, ka tādi fakti kā tas, ka noziedzīgās darbības izdarītas dzīvoklī un tās nav novērojušas citas personas, paši par sevi nenozīmē, ka izdarītais nevar tikt kvalificēts kā huligānisms. Senāts atzīst, ka pirmās instances tiesa, kuras spriedumu apelācijas instances tiesa atstājusi negrozītu, lemjot par apsūdzēto /pers. B/ un /pers. A/ darbību kvalifikāciju šajā daļā, ir ņēmusi vērā to, ka noziedzīgās darbības notikušas cietušo mājoklī un tās nav novērojušas citas personas. Vienlaikus pirmās instances tiesa ir konstatējusi apsūdzēto darbībās krimināli sodāma huligānisma pazīmes, tajā skaitā rupju sabiedriskās kārtības traucēšanu.

Senātam nav pamata apšaubīt abu zemāko instanču tiesu atzinumus šajā daļā.

[8.3.2] Senāts atzīst par nepamatotiem /pers. A/ aizstāvja kasācijas sūdzības argumentus par to, ka /pers. A/ celtā apsūdzība pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ir nekonkrēta, kā arī par to, ka apelācijas instances tiesa nav atspēkojusi /pers. A/ apelācijas sūdzības argumentus par minētā noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvās puses un objektīvās puses neesību apsūdzētā darbībās.

Senāts uztur spēkā Augstākās tiesas 2012.gada 4.jūnija lēmumā lietā Nr. SKK-8/2012 sniegto skaidrojumu par to, ka apsūdzībai jābūt tādai, kas atbilstu Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmajā daļā iekļautajai norādei par notiesājoša sprieduma saturu, kur noziedzīga nodarījuma faktiskie apstākļi tiek definēti kā „noziedzīgā nodarījuma apraksts", minot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku un vietu, izdarīšanas veidu, apsūdzētā vainas formu, motīvus un šā nodarījuma sekas, ciktāl tos iespējams noskaidrot. Tāpat Senāts atzīst par pamatotu judikatūrā vairākkārt sniegto atzinumu, ka Kriminālprocesa likuma 405.pants, kurā norādītas prasības apsūdzības saturam, jāaplūko kopsakarā ar Kriminālprocesa likuma 20.panta pirmo daļu, kas paredz personas tiesības uz aizstāvību, proti, apsūdzībai jābūt tādai, lai apsūdzētā persona varētu zināt ne tikai par kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu tā tiek apsūdzēta, bet arī kādas konkrēti un kādos apstākļos izdarītas darbības tai tiek inkriminētas uzrādītās apsūdzības ietvaros, kā arī to, ka apsūdzībai jābūt tādai, kas pilnībā ļauj izprast tās būtību, nemeklējot papildu izskaidrojumus krimināllietas materiālos (*Augstākās tiesas 2012.gada 4.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-8/2012 (15890002505)*).

Senāts konstatē, ka aizstāvis apsūdzētā /pers. A/ tiesību uz aizstāvību pārkāpumu pamatojis ar to, ka par pierādītu atzītā Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma aprakstā nav ietverti apsūdzētā /pers. A/ nodarījuma subjektīvo pusi raksturojošie apstākļi – vainas forma, darbību kaitīguma apzināšanās, motīvs vai tml.

Pirmās instances tiesa, kuras spriedumu apelācijas instances tiesa atstājusi negrozītu, atsaucoties uz tiesību doktrīnas atziņām, pamatoti norādījusi, ka no subjektīvās puses Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums var tikt izdarīts tikai ar tiešu nodomu, proti, vainīgais apzinās savu darbību kaitīgumu, paredz, ka nodarīs zaudējumus cietušajam, un vēlas prettiesiski iegūt svešu mantu nelielā apmērā, savukārt zādzības motīvs vienmēr ir mantkārība, bet mērķis – iegūt materiālu labumu.

/pers. A/ celtajā un izsniegtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas norādīts, ka viņš 2018.gada 12.augustā pēc plkst.5.00, būdams alkohola ietekmē, dzīvokļa /adrese/ gaitenī no pakaramā slepeni nozaga /pers. C/ virsjaku 5 *euro* vērtībā, nodarot cietušajam mantisku zaudējumu minētajā apmērā.

Senāts atzīst, ka /pers. A/ celtā un izsniegtā apsūdzība pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas atbilst Kriminālprocesa likuma 405.panta prasībām. Apsūdzībā norādīti inkriminētā noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, kas atklāj katru noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmi un nosaka nodarījuma juridisko kvalifikāciju. Celtā apsūdzība pietiekami detalizēti, uzskatāmi un nepārprotami raksturo inkriminēto noziedzīgo nodarījumu un ļauj pret to aizstāvēties.

Ievērojot to, ka /pers. A/ celtajā un izsniegtajā apsūdzībā nepārprotami norādīts, ka viņš izdarījis slepenu zādzību, kā arī, ņemot vērā to, ka ikvienu Krimināllikuma 180.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu iespējams izdarīt tikai ar tiešu nodomu, ar mantkārīgu motīvu un ar mērķi iegūt materiālu labumu, Senāts atzīst, ka minēto inkriminētā noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturojošo pazīmju nenorādīšana noziedzīgā nodarījuma aprakstā nepārkāpj apsūdzētā tiesības uz aizstāvību un neliedz apsūdzētajam saprast, kādas konkrēti un kādos apstākļos izdarītas darbības viņam tiek inkriminētas celtās apsūdzības ietvaros. Atzīstot, ka apsūdzētā /pers. A/ vainīgums Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām, abu zemāko instanču tiesas ir konstatējušas apsūdzētā darbībās arī minētās inkriminētā noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturojošās pazīmes.

Senāts atzīst, ka pirmās instances tiesa, kuras spriedumu apelācijas instances tiesa atstājusi negrozītu, lietā esošos pierādījumus arī šajā daļā izvērtējusi atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām. Tiesa argumentēti atspēkojusi apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja A. Parfjonova apgalvojumus par to, ka cietušais /pers. C/ tiesas izmeklēšanā ir atteicies no savas pirmstiesas kriminālprocesa laikā paustās nostājas, ka virsjaka viņam nozagta. Tiesa konstatējusi, ka tiesas izmeklēšanā cietušais liecinājis vienīgi par to, ka gadījumā, ja apsūdzētais virsjaku viņam būtu palūdzis, viņš apsūdzētajam to būtu uzdāvinājis. Tiesa pamatoti atzinusi, ka šāda cietušā norāde neliecina par viņa atteikšanos no sava pieteikuma par virsjakas zādzību.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja kasācijas sūdzībā ietvertās norādes uz Kriminālprocesa likuma pārkāpumiem arī šajā daļā ir bez pamatojuma un tās saistītas vienīgi ar kasācijas sūdzības autora vēlmi atkārtoti izvērtēt pierādījumus kasācijas instances tiesā un panākt apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmo daļu.

[8.4] Senāts atzīst par nepamatotiem arī prokurora kasācijas protesta argumentus daļā par nesamērīgi viegla soda noteikšanu apsūdzētajiem.

Apelācijas instances tiesa secinājusi, ka pirmās instances tiesa rūpīgi izvērtējusi visus lietā konstatētos sodu ietekmējošos apstākļus un sīki

pamatojusi savus atzinumus par apsūdzētajiem nosakāmā soda veidu un mēru, kā arī noraidījusi prokurora apelācijas protesta argumentus šajā daļā. Savukārt pirmās instances tiesa ir izvērtējusi apsūdzētajiem /pers. B/ un /pers. A/ nosakāmā soda veidu un mēru par katru izdarīto noziedzīgo nodarījumu atbilstoši Krimināllikuma 46.pantā noteiktajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā noteiktos soda mērķus. Tiesa detalizēti izvērtējusi visus tos apstākļus, kuri atbilstoši norādītajām tiesību normām ņemami vērā, lemjot par personai nosakāmo sodu. Senāts atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmajai un trešajai daļai pierādījumus un sodu ietekmējošos apstākļus no jauna neizvērtē.

Prokurors kasācijas protestā nav norādījis tādus argumentus, kas atspēkotu abu zemāko instanču tiesu atzinumus par apsūdzētajiem nosakāmo sodu. Senāts norāda, ka neatgriezeniskās sekas jeb personas nāve, uz ko kasācijas protestā norādījis prokurors, raksturo jebkuru slepkavību, arī Krimināllikuma 117.pantā 6.punktā norādīto noziedzīgo nodarījumu, un ietilpst šī noziedzīgā nodarījuma sastāvā, tādēļ bargāka soda noteikšanai apsūdzētajam, atsaucoties uz šo pazīmi, nav tiesiska pamata.

[9] Apsūdzētajiem /pers. B/ un /pers. A/ pirmstiesas kriminālprocesa laikā piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums –, kurš ar pirmās instances tiesas spriedumu atstāts negrozīts, līdz spriedums stāsies spēkā. Ar apelācijas instances tiesas lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 272.panta ceturtās daļas nosacījumiem pamats apcietinājumam var būt tiesas spriedums par smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, par kuru piespriests brīvības atņemšanas sods.

Ievērojot to, ka ar kasācijas instances tiesas lēmumu apelācijas instances tiesas lēmums tiek atcelts vienīgi daļā par apsūdzētā /pers. A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas, atstājot apelācijas instances tiesas lēmumu negrozītu daļā par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu par vairākiem, arī smagiem, noziedzīgiem nodarījumiem un daļā par /pers. B/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu par vairākiem, arī smagiem un vienu sevišķi smagu, noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem apsūdzētajiem piemērots brīvības atņemšanas sods, Senāts atzīst, ka apsūdzētajiem /pers. B/ un /pers. A/ turpināma drošības līdzekļa – apcietinājuma – piemērošana.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, tiesa

nolēma:

atcelt Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 6.augusta lēmumu daļā par apsūdzētā /pers. A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas, daļā par /pers. A/ noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta trešo daļu un daļā par /pers. A/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu.

Atceltajā daļā lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai Zemgales apgabaltiesā.

Pārējā daļā Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 6.augusta lēmumu atstāt negrozītu.

Apsūdzētajam /pers. B/ turpināt piemērot drošības līdzekli – apcietinājumu.

Apsūdzētajam /pers. A/ turpināt piemērot drošības līdzekli – apcietinājumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Radzeviča I. Bičkovičs A. Poļakova